

Uitleg methotrexaat (MTX)

Methotrexaat (MTX)

Video voice-over

Methotrexaat is een medicijn dat gegeven kan worden bij een auto-immuunziekte waarbij u ontstekingen heeft in uw lichaam. Voorbeelden van ontstekingsziekten zijn psoriasis, de ziekte van Crohn en reumatoïde artritis, ook wel reuma genoemd.

Ieder mens heeft een afweersysteem. Het afweersysteem heeft de taak ons te beschermen tegen virussen en bacteriën. Bij auto-immuunziekten slaat het afweersysteem op hol en valt het daardoor niet alleen virussen en bacteriën, maar ook gezonde cellen aan. Daardoor kunnen er in het lichaam ontstekingen ontstaan.

Methotrexaat zorgt dat het afweersysteem minder goed kan werken. Daardoor worden er niet langer gezonde cellen aangevallen en worden de ontstekingen minder. Daardoor heeft u minder klachten van uw ziekte. De keerzijde is dat u meer kans heeft op infecties.

Het medicijn werkt niet direct. Meestal duurt het 6 tot 12 weken voordat uw klachten afnemen. Soms duurt het langer. Als methotrexaat goed werkt, kunt u dit een langere periode gebruiken. U gebruikt het ook als de ziekte niet actief is.

Belangrijk

Wanneer moet ik methotrexaat gebruiken?

U moet dit middel **één keer per week gebruiken, nooit dagelijks**. In de meeste gevallen slikt u tabletten. Als u tabletten slikt is dit meestal in twee porties met een tussenpoos van twaalf uur. Dit is afhankelijk van uw dosering. Hierdoor heeft u minder last van de bijwerkingen.

Als de methotrexaat slecht verdragen wordt of niet voldoende werkt, kan methotrexaat in een injectie een alternatief zijn. Deze krijgt u dan ook één keer per week toegediend.

Foliumzuur

Slik foliumzuur om bijwerkingen aan de slijmvliezen van mond, keel, slokdarm, maag en darmen te verminderen. U slikt foliumzuur minimaal 1 keer per week, minstens 24 uur nadat u methotrexaat heeft gebruikt.

Wat u moet weten over methotrexaat

Controles

U moet regelmatig bloed laten prikken. Laat uw bloed controleren op de door het ziekenhuis aangegeven locaties. Als u start met MTX of als de dosis is aangepast, moet u gedurende 3-4 maanden elke 4 weken bloed laten prikken. Daarna minder vaak.

Ook wordt er voor de start met MTX een foto van uw longen gemaakt.

Alcohol en methotrexaat

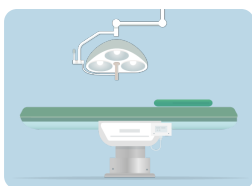
Als u methotrexaat in combinatie met alcohol gebruikt verhoogt u de kans op leverfunctiestoornissen. Overleg daarom met uw eigen arts of het gebruik van alcohol met mate is toegestaan. Neem bij voorkeur geen alcohol op de dag van de inname van MTX.

Verstrekken van de medicatie

Methotrexaat kan alleen worden voorgeschreven door de medisch specialist (MDL-arts, reumatoloog, dermatoloog etc.) en niet door uw huisarts. U kunt het dus niet bestellen via de receptenlijn van de huisarts of apotheek.

Operaties en andere ingrepen

Gaat u naar de (tand)arts voor een ingreep of word u geopereerd? Geef dan aan dat u methotrexaat gebruikt. Wij adviseren om uw (tand)arts op de hoogte brengen dat u methotrexaat gebruikt zodat deze zo nodig maatregelen kan nemen.

Meestal is het niet noodzakelijk om te stoppen met methotrexaat voordat u een operatie of ingreep ondergaat. Afhankelijk van de soort operatie en het infectierisico kan het zijn dat u tijdelijk moet stoppen met methotrexaat.

Overleg dit met uw reumatoloog/reumaverpleegkundige of verpleegkundig specialist.

Reizen en methotrexaat

Als u gaat reizen adviseren wij u om methotrexaat mee te nemen in uw handbagage. Bewaar tijdens uw reis het medicijn op kamertemperatuur en niet boven 30 °C.

Neem op uw reis een actueel medicijn overzicht mee, het medicatie paspoort. Dit is verkrijgbaar bij uw apotheek.

Vaccinaties en methotrexaat

Als u een ontstekingsziekte heeft en methotrexaat gebruikt, kan het verstandig zijn om u jaarlijks te laten vaccineren tegen de griep. Overleg dit met uw behandelend arts of uw huisarts.

Ook wanneer u van plan bent om een verre reis te maken, adviseren wij u om dit met uw arts te bespreken voordat u start met het gebruik van methotrexaat. Sommige vaccinaties die nodig zijn voor bepaalde landen, kunnen invloed hebben op methotrexaat.

Vruchtbaarheid, zwanger worden en borstvoeding

Methotrexaat kan zowel bij mannen als vrouwen stoornissen in de vruchtbaarheid veroorzaken. Ook is er een zeer grote kans op aangeboren afwijkingen. Tijdens het gebruik van methotrexaat mag u/uw partner daarom niet zwanger worden. Dit geldt zeker als de vrouw MTX gebruikt, maar mogelijk ook als u als man MTX gebruikt.

Als u en uw partner plannen hebben om zwanger te worden, bespreek dit dat met uw arts, vóórdát u stopt met anticonceptie. Bent u (of uw partner) (onverwacht) zwanger/is tijdens het gebruik van MTX? Neem dan zo spoedig mogelijk contact op met uw arts.

Omdat methotrexaat in de moedermelk komt, mag u geen borstvoeding geven.

Mogelijke bijwerkingen

Verminderde afweer

Methotrexaat kan uw weerstand verlagen. Doordat uw afweersysteem geremd wordt, bent u vatbaarder voor infecties. Het is daarom belangrijk dat u de controles goed opvolgt.

Bijwerkingen van methotrexaat

- Maag- en darmklachten zoals misselijkheid, verminderde eetlust of een vol gevoel
- Ontsteking van het mondslijmvlies
- Als u injecties gebruikt kunnen er huidreacties of jeuk om de injectieplaats voorkomen. In de meeste gevallen vermindert dit in de loop van de behandeling
- Sommige bijwerkingen merkt u niet zelf, maar worden door uw zorgverlener gecontroleerd. Hierbij moet u denken aan afwijkingen aan de leverfunctie, nierfunctiestoornissen en een verlaagde aanmaak van bloedcellen
- Omdat methotrexaat uw afweer onderdrukt bestaat er een verhoogde kans op het ontstaan van infecties. Wanneer u een gewone verkoudheid heeft zonder koorts, dan kunt u methotrexaat gewoon door blijven gebruiken. Bij koorts kan het zijn dat u de (huis)arts inschakelt en/of dat u de methotrexaat eenmaal overslaat

- Allergieën en overgevoelighedsreacties kunnen voorkomen. Bij nieuwe huid of benauwdheidsklachten adviseren we u zo spoedig mogelijk contact op te nemen met uw huisarts en/of behandelaar

Zelden treden op:

- Haaruitval en/of huidafwijkingen
- Longontsteking (dit kan beginnen met hoesten en kortademigheid)

Neem bij aanhoudende klachten contact op met uw medisch specialist of huisarts:

- Ontstekingen van het mondslijmvlies
- Kortademigheid of veel hoesten
- Erge keelpijn in combinatie met koorts
- Koorts
- Herhaaldelijke bloedneuzen/spontane blauwe plekken

Veelgestelde vragen

Hieronder vindt u een aantal veel voorkomende vragen, mocht uw vraag er niet tussen staan, neem dan contact op met uw zorgverlener.

Kan methotrexaat gebruikt worden met andere medicijnen?

In veel gevallen kan methotrexaat gebruikt worden met andere medicijnen. Een paar soorten antibiotica mogen niet samen met methotrexaat gebruikt worden. Bespreek uw medicijngebruik altijd met uw arts.

Waar kan ik meer informatie vinden over methotrexaat?

Op [apotheek.nl](https://www.apotheek.nl/medicijnen/methotrexaat-bij-ontstekingsziekten#!) (<https://www.apotheek.nl/medicijnen/methotrexaat-bij-ontstekingsziekten#!>) vindt u meer informatie over methotrexaat.

Hoe bewaar ik methotrexaat?

Methotrexaat tabletten en injecties bewaart u in de originele verpakking bij kamertemperatuur. Bewaar methotrexaat op een plek niet warmer dan 30°C.